

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «ЕКОЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ «ДИХАЙ»: ТЕКСТОВЕ
НАПОВНЕННЯ, ВЕРСТКА, ДИЗАЙН»**

Студентки IV курсу, групи 4Ж
Освітньої програми Журналістика
Галузі знань 06 Журналістика
Спеціальності 061 Журналістика
Ступеня вищої освіти бакалавра
Полічковської Єлизавети Сергіївни

Науковий керівник: Завальнюк І.Я.
доктор філологічних наук, професор

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова Екзаменаційної комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени Екзаменаційної комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

АНОТАЦІЯ

Полічковська Є. Екологічний журнал «Дихай»: текстове наповнення, верстка, дизайн. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2026.

Кваліфікаційна робота присвячена концептуальній розробці, текстовому наповненню, верстці та дизайну екологічного журналу «Дихай». Метою проєкту є формування якісного медіапростору, у якому висвітлення природної спадщини України, популяризація екологічно відповідального туризму, сталого землеробства й осмислення екологічних загроз воєнного часу поєднуються в цілісному художньо-публіцистичному виданні.

У роботі досліджено сучасні практики екотуризму в Україні: від маловідомого водоспаду Бурбун на Хмельниччині до концепції екосадиб як простору для усвідомленого відновлення. Окремий тематичний блок присвячено глобальному й українському трендам повернення до землеробства: оглядовий матеріал про городництво і фермерство в умовах війни доповнено інтерв'ю з Оленою Панчук – фермеркою, яка стала символом розвитку культури вирощування спаржі в Україні. Третій розділ охоплює гострі екологічні теми: задокументовані наслідки повномасштабного вторгнення для довкілля та критичну ситуацію з рідкісними видами флори і фауни, занесеними до Червоної книги.

Журнал побудовано за тематично-модульним принципом із трьох розділів: «Де ступає людина. Екотуризм, що зберігає, а не руйнує», «Проростає. Історії людей, що обрали землю» та «На межі. Чесна розмова про те, що зникає з мапи України». Видання реалізоване у форматі А5, обсягом 18 сторінок основного контенту й обкладинки, з повноколірним друком. Верстку і дизайн виконано в онлайн-редакторі Canva.

***Ключові слова:** екологічний журнал, «Дихай», екотуризм, екосадиби, землеробство, фермерство, біорізноманіття, екологічні наслідки війни, сталий розвиток, природна спадщина України, художньо-публіцистичне видання.*

ANNOTATION

Polichkovska, Ye. Ecological Magazine "Dykhay" (Breathe): Content, Layout and Design. Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, 2026.

This qualification work is dedicated to the conceptual development, content creation, layout and design of the ecological magazine "Dykhay" (Breathe). The project aims to establish a high-quality media space that brings together coverage of Ukraine's natural heritage, promotion of environmentally responsible tourism and sustainable agriculture, and honest discussion of wartime ecological threats, all within a single journalistic publication.

The work explores contemporary ecotourism practices in Ukraine, ranging from the little-known Burbun waterfall in the Khmelnytskyi region to the concept of eco-homesteads as spaces for mindful recovery. A dedicated thematic section addresses the global and Ukrainian trend of returning to farming: an overview of urban gardening and small-scale agriculture during wartime is complemented by an interview with Olena Panchuk, a farmer who has become a symbol of asparagus cultivation culture in Ukraine. The third section covers urgent environmental topics, including documented ecological consequences of full-scale military invasion and the critical situation of rare flora and fauna species listed in the Red Book of Ukraine.

The magazine is structured on a thematic-modular basis and consists of three sections: "Where People Tread. Ecotourism that Preserves Rather than Destroys", "Sprouting. Stories of People Who Chose the Land", and "On the Edge. An Honest Conversation About What Is Disappearing from Ukraine's Map". The publication is designed in A5 format, comprising 18 pages of main content plus a cover, with full-colour print. Layout and design were created using the Canva online editor.

Keywords: *ecological magazine, Dykhay, ecotourism, eco-homesteads, farming, agriculture, biodiversity, ecological consequences of war, sustainable development, Ukraine's natural heritage, journalistic publication.*

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА

ЗАПИСКА	5
1.1. Теоретична база.....	5
1.2. Обґрунтування проєкту.....	7
1.3. Мета і завдання роботи.....	8
1.4. Джерела фактів.....	9
1.5. Технічні і програмні засоби.....	10
1.6. Сфера застосування.....	11

II. СПЕЦИФІКА РОЗРОБКИ ЖУРНАЛУ

«ДИХАЙ»	13
2.1. Структура медіапродукту.....	13
2.2. Обсяг та наклад видання.....	15
2.3. Ідейно-смісловий задум.....	16
2.4. Специфіка аудиторії та візуальна концепція.....	16

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ

ДЖЕРЕЛ	18
---------------------	----

IV. МАКЕТ ЖУРНАЛУ

«ДИХАЙ»	20
----------------------	----

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Теоретична база

Теоретична база екологічного журналу «Дихай» сформована на перетині журналістикознавства, медіадизайну та суміжних гуманітарних дисциплін, що досліджують природу і функції журнального видання як специфічного типу медіапродукту.

В основі теоретичного осмислення проєкту – праці, присвячені природі та функціям журналістської творчості. Фундаментальні роботи В. Здоровеги [8] дозволяють осмислити журналістський текст як цілісну художньо-публіцистичну одиницю, що поєднує документальну точність із образною силою слова. Ці принципи безпосередньо втілені у текстовій концепції «Дихай»: кожна стаття прагне не лише повідомити, а й показати – через деталь, через голос героя, через точно вибраний факт.

Для розуміння специфіки жанрової архітекtonіки журналу використано дослідження В. Карпенко [10] щодо комунікативних форм журналістики, а також наукові розвідки У. Лешко [12], присвячені типології жанрів у сучасному медіапросторі. Ці джерела допомогли визначити жанровий діапазон видання: від репортажу та оглядового матеріалу до інтерв'ю та проблемної статті.

Теоретичне підґрунтя для роботи над візуальною концепцією видання забезпечили праці, присвячені художньому оформленню та дизайну друкованих медіа. Зокрема, дослідження О. Андрощук [1] та В. Богдановича [2] дозволили сформулювати підхід до ілюстрування та архітекtonіки смуг, що відповідає естетиці природного, органічного і водночас сучасного видання.

Важливим теоретичним орієнтиром стали праці Л. Давиденко [4] щодо засобів художньої виразності, які використовуються в публіцистичних текстах. Їх застосування дозволило забезпечити емоційну насиченість матеріалів без втрати фактологічної точності, що є принципово важливим у контексті екологічної журналістики, де кожна цифра та кожен факт мають вагу.

Окремо варто зазначити, що журнал «Дихай» реалізовано у форматі художньо-публіцистичного видання, яке поєднує кілька характерних ознак. Усі матеріали підпорядковані єдиній концептуальній ідеї – відповідальному ставленню до природи та живій розмові про екологічний стан України. В одному випуску органічно співіснують репортаж із конкретного природного місця, аналітичний огляд суспільного тренду, живе інтерв'ю з людиною, що своїм вибором уособлює цей тренд, та гостра публіцистика про загрози, що стоять перед довкіллям. Такий підхід надає виданню цілісності й жанрової різноманітності водночас.

Для поглиблення теоретичної бази проаналізовано кращі зразки екологічних та природничих медіапроектів. Серед зарубіжних – National Geographic (nationalgeographic.com), що є еталоном поєднання наукової точності з потужним візуальним і публіцистичним виміром; журнал Orion Magazine (orionmagazine.org), орієнтований на вдумливого читача, якому важливе не лише «що», а і «як», і «чому». Серед вітчизняних проєктів особливої уваги заслуговує «Заповідна справа» та матеріали Екологічної ініціативи «Екодія», які демонструють можливість говорити про складні екологічні теми доступно, без популізму і без надмірного драматизму. Їх аналіз підтвердив: читач є, і цей читач готовий до серйозної розмови про природу.

1.2. Обґрунтування проєкту

Актуальність кваліфікаційної роботи, що полягає у створенні екологічного журналу «Дихай», зумовлена кількома взаємопов'язаними суспільними, культурними та медійними чинниками, які особливо загострилися в умовах повномасштабної війни.

Останнім часом екологічна тема в українському інформаційному просторі набула якісно нового виміру. Якщо до 2022 року питання збереження довкілля, сталого туризму і відповідального господарювання залишалися переважно нішевыми, то з початком повномасштабного вторгнення вони вийшли на рівень

загальнонаціонального дискурсу. Знищені заповідники, отруєні водойми, загибель морських ссавців у Чорному морі, підрив Каховської ГЕС і масштабна екологічна катастрофа на Дніпрі – усе це не лише факти хроніки, а й частина щоденного досвіду мільйонів українців. Проте якісних медіавидань, які б системно і водночас доступно висвітлювали цю тему, є вкрай мало.

Паралельно з екологічною кризою суспільство переживає глибинні зміни в моделях споживання, відпочинку та праці. Зростає попит на внутрішній туризм: після 2022 року, коли виїзд за кордон для більшості громадян став суттєво обмеженим, українці почали відкривати для себе природну спадщину власної країни. Водночас посилюється інтерес до екологічного, «повільного» відпочинку – такого, що передбачає не споживання вражень, а усвідомлений контакт із природою. Екосадиби, маловідомі природні об'єкти, нетоптані маршрути стають не лише туристичними альтернативами, а символами нового ставлення до середовища.

Не менш показовим є тренд повернення до землі. Молодь, яка ще кілька років тому однозначно обирала місто, дедалі частіше свідомо переїжджає в село, починає займатися городництвом і фермерством, відновлює старі хати. За цим явищем стоїть не романтизація минулого, а пошук автономності, стійкості й автентичного зв'язку з тим, що виробляє людина. В умовах, коли так багато руйнується, вирощування чогось живого набуває особливого символічного значення.

Журнал «Дихай» народився саме з цього запиту: дати читачеві якісний, чесний і живий контент про природу, людей і землю. Не хроніку катастроф, але й не безвідповідальну ідилію. Видання прагне зайняти власну нішу – говорити про екологію мовою журналістики, а не агітації, через конкретні місця, конкретних людей і конкретні факти.

Назва журналу обрана свідомо. «Дихай» – це водночас заклик, стан і метафора. Дихати – значить бути живим, залишатися в контакті з реальністю, не відводити погляду ані від краси природи, ані від загроз, що на неї насуваються. У часи, коли повітря України буквально забруднене наслідками

обстрілів, а дихання стало метафорою виживання, ця назва набуває виразного і точного сенсу.

Формат художньо-публіцистичного журналу обрано свідомо з огляду на запити цільової аудиторії. Читач «Дихай» – це людина, яка хоче не лише отримати факти, а й відчувати тему, зрозуміти контекст і знайти власне місце в розмові про природу і відповідальність. Журнальна форма дозволяє органічно поєднувати репортажні матеріали, аналітичні огляди, інтерв'ю та візуальний контент у єдиний наратив.

Отже, видання «Дихай» є практично виправданою відповіддю на запит суспільства щодо медіапродукту, який поєднує екологічну проблематику, журналістські стандарти та глибокий гуманістичний погляд на стосунки людини і природи в Україні.

1.3. Мета і завдання роботи

Мета кваліфікаційної роботи – теоретично обґрунтувати, розробити концепцію й практично реалізувати модель екологічного журналу «Дихай» як художньо-публіцистичного видання, що формує культуру екологічної відповідальності, популяризує природну спадщину України й актуалізує питання збереження довкілля в умовах воєнного та постконфліктного часу.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі завдання:

проаналізувати сучасний стан екологічної журналістики в Україні та визначити нішу, яку здатне посісти видання «Дихай» на медіаринку художньо-публіцистичної преси;

дослідити актуальні тенденції у сфері екотуризму, сталого землеробства й екологічного стану України в умовах повномасштабної війни, що стали тематичним підґрунтям видання;

розробити цілісну концепцію, тематично-модульну структуру та ідейно-смісловий задум журналу «Дихай», визначити його рубрикацію та жанровий діапазон;

підготувати, відредагувати та структурувати шість авторських публіцистичних матеріалів трьох тематичних блоків, що базуються на верифікованих фактах, польових спостереженнях та оригінальних інтерв'ю;

провести інтерв'ю з реальним носієм досвіду – фермеркою Оленою Панчук – та підготувати матеріал до публікації;

розробити оригінальну візуально-графічну концепцію журналу, що органічно відповідає його екологічній тематиці й орієнтована на свідому молодіжну аудиторію;

здійснити верстку й технічну підготовку 18-сторінкового повноколірного примірника журналу «Дихай» у форматі А5 за допомогою редактора Canva, підготувавши видання до друку та цифрового поширення.

1.4. Джерела фактів

Фактологічна база журналу «Дихай» формувалася з кількох рівнів джерел, що забезпечили поєднання статистичної точності, живої людської деталі та верифікованого наукового підґрунтя.

Офіційні й статистичні дані послужили основою для матеріалів третього розділу. Для статті про екологічні наслідки війни використано дані Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо зафіксованих екологічних правопорушень і завданих довкіллю збитків. Матеріали ООН стали джерелом оцінки довгострокових наслідків екологічної катастрофи, спричиненої підривом Каховської ГЕС. Відомості про загибель дельфінів у Чорному морі та стан морських екосистем верифіковано за даними відповідних природоохоронних організацій.

Для статті про рідкісні види використано офіційні дані Червоної книги України та матеріали Міністерства захисту довкілля. Відомості про кількість видів, що перебувають під загрозою зникнення, та про втрати внаслідок бойових дій наведено із покликанням на офіційні джерела станом на 2025 рік.

Ринкова аналітика стала важливим джерелом для матеріалу про тренд повернення до землеробства. Дані аналітиків OLX Недрухомість щодо зростання

попиту на будинки на вторинному ринку у 2025 році слугують кількісним підтвердженням тенденцій, описаних у тексті.

Авторське інтерв'ю є ексклюзивним джерелом для матеріалу другого розділу. Розмову з Оленою Панчук – фермеркою та амбасадоркою спаржі – проводили безпосередньо для цього видання. Цитати, факти про агрокультуру і особистісний досвід, наведені у тексті, є оригінальними і не відтворюють жодних попередніх публікацій.

Польові спостереження та авторська репортажна робота лягли в основу статті про водоспад Бурбун. Опис маршруту, характеристики природного об'єкта, відомості про ентомологічний заказник і практичні поради для відвідувачів сформовані на основі безпосереднього знайомства з місцем і доповнені перевіреними відомостями про статус природоохоронної зони.

Для матеріалу про екосадиби здійснено збір і верифікацію інформації про конкретні садиби – «Мальва Озерна» на Черкащині, «Бабине літо» поблизу Рівного та «Яблунева садиба» у Вінницькій області. Деталі, що характеризують кожне місце, перевірено за відкритими джерелами й описом садиб.

Загалом, принцип роботи з джерелами в журналі «Дихай» підпорядкований єдиній вимозі: кожен факт має бути перевіреним, кожна думка – обґрунтованою, а кожна людська історія – реальною. Журналістика, яка говорить про природу, сама має бути чесною.

1.5. Технічні й програмні засоби

Реалізація проєкту з розробки та випуску екологічного журналу «Дихай» здійснювалася із застосуванням комплексу сучасних технічних і програмних засобів, що забезпечили якість тексту, верстки та фінального друкарського вигляду видання.

Персональний смартфон слугував основним технічним інструментом на всіх етапах реалізації проєкту: від написання й редагування текстів, комунікації з героями матеріалів та фіксації деталей у процесі репортажної роботи – до обробки зображень, верстки макета й фінальної підготовки видання до друку.

Текстові редактори Microsoft Word та Google Docs забезпечили первинне написання, редагування і коректуру всіх журналістських текстів. Google Docs додатково використовувався для дистанційної комунікації з науковим керівником проєкту та погодження структури видання.

Canva (онлайн-платформа для дизайну та верстки) стала головним інструментом для макетування всього видання. У її середовищі розроблено обкладинку журналу, визначено модульну сітку, дібрано шрифтові пари, розміщено текстові блоки й інтегровано візуальний контент. Платформа забезпечила гармонійне поєднання природних кольорів, органічних ілюстрацій і виразної типографіки, що корелює з екологічною естетикою видання.

Фоторедактори (вбудовані інструменти Canva та зовнішні ресурси) використовувалися для підготовки ілюстративного матеріалу: корекції кольору, обрізки, оптимізації зображень відповідно до вимог верстки.

Глобальна мережа «Інтернет» була критично важливою для пошуку та верифікації фактичного матеріалу: офіційних статистичних даних Міністерства захисту довкілля, публікацій природоохоронних організацій, відомостей про природні об'єкти та конкретні екосадиби.

Adobe Acrobat / вбудовані засоби Canva для PDF-експорту використовувалися для фінальної підготовки файлу до друку, перевірки коректності відтворення кольорів і роздільної здатності ілюстрацій.

Завдяки інтеграції зазначених засобів створено видання, що цілком відповідає заявленим технічним параметрам: формат А5, повноколірний друк, 18 сторінок основного контенту й обкладинка.

1.6. Сфера застосування

Екологічний журнал «Дихай» як медіапродукт має широкий спектр практичного застосування. Передусім видання орієнтоване на розповсюдження серед цільової аудиторії – свідомої молоді, екоактивістів, мандрівників, любителів природи та всіх, хто небайдужий до стану довкілля в Україні.

Друкований примірник журналу може поширюватися через екологічні організації, освітні заклади, туристичні центри, коворкінги та точки продажу, орієнтовані на свідоме споживання.

Цифрова версія видання придатна для поширення у соціальних мережах, на тематичних платформах та в онлайн-спільнотах, об'єднаних інтересом до екотуризму, органічного фермерства та збереження природи. Контент журналу може використовуватися як навчально-методичний матеріал у курсах екологічної журналістики, медіавиробництва та сталого розвитку у вищих навчальних закладах.

Проект також може стати основою для розвитку повноцінного періодичного видання з регулярним виходом нових номерів, розширення редакції та формування читацької спільноти навколо цінностей екологічної відповідальності й любові до природної спадщини України.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати проекту апробовано у вигляді доповіді «Сторітелінг як інструмент екологічної журналістики: досвід створення журналу «Дихай»» на III Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа», яка відбулася 5 травня 2026 р. у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського.

Публікації. З теми кваліфікаційної роботи опубліковано одну статтю:

Полічковська Є. Природна спадщина України як тема журналістського проекту. Журналістика й мистецтво слова. Вінниця, 2026. Вип. 18. С. 109–110.

РОЗДІЛ II. СПЕЦИФІКА РОЗРОБКИ ЖУРНАЛУ «ДИХАЙ»

2.1. Структура медіапродукту

Архітектоніка журналу «Дихай» підпорядкована його головній концептуальній ідеї: показати природу України такою, якою вона є, – живою, вразливою, неповторною і здатною до відновлення. Видання побудоване за тематично-модульним принципом, де кожен розділ формує окремий смисловий вимір у розмові про людину і природу, а разом вони становлять цілісний погляд на стосунки між тим, хто живе на цій землі, і тією землею, на якій він живе.

Видання має чітку послідовну структуру, що відкривається «Словами автора» – зверненням, яке виконує функцію смислового ключа до всього номера. Слідом розміщено «Зміст», після якого читач поринає у три основних тематичних розділи. Завершується журнал вихідними даними.

Розділ 1. «Де ступає людина. Екотуризм, що зберігає, а не руйнує» (с. 3–8). Перший тематичний блок присвячено екологічно відповідальному туризму в Україні як явищу, що набуло нового значення в умовах обмеженого виїзду за кордон і загостреної уваги до власного природного середовища.

Стаття «Там, де шумить Бурбун» – репортажний матеріал про маловідомий водоспад у каньйоні річки Бобрівка на Хмельниччині. Текст поєднує практичну туристичну інформацію (маршрут, умови відвідування, особливості місця) із публіцистичним осмисленням цінності природних об'єктів, що збереглися завдяки своїй непомітності. Матеріал акцентує на статусі охоронюваної зони та відповідальності мандрівника.

Стаття «Далеко від усього, близько до себе» – оглядовий матеріал про три українські екосадиби («Мальва Озерна», «Бабине літо», «Яблунева садиба»), кожна з яких пропонує власну відповідь на запит сучасної людини щодо відпочинку як повернення до себе. Текст досліджує феномен «повільного туризму» та осмислює екосадибу як принципово іншу філософію відновлення, на протигагу видовищному і споживацькому відпочинку.

Розділ 2. «Проростає. Історії людей, що обрали землю» (с. 9–15). Другий тематичний блок досліджує один із найвиразніших соціальних трендів сучасної України – свідоме повернення до землі, городництва і фермерства.

Стаття «Про глобальний і український тренд повернення до землеробства» – аналітично-оглядовий матеріал, який фіксує й осмислює зміни у ставленні міського жителя до сільського простору. Текст розглядає різні рівні цього явища: від практичної автономності в умовах воєнної нестабільності – до культурного відродження зв’язку з корінням та ідентичністю. Матеріал спирається на аналітичні дані ринку нерухомості та широкий культурний контекст.

«Іноді віра в ідею приходить раніше, ніж перший смак» – інтерв’ю з Оленою Панчук, фермеркою та амбасадоркою вирощування спаржі в Україні. Матеріал охоплює шлях героїні: від ідеї – до реалізації власної ферми на Житомирщині, розкриває агрономічні особливості культури спаржі, описує щоденний ритм фермерської праці й осмислює ціннісний вимір роботи на землі під час війни. Це унікальне ексклюзивне інтерв’ю, проведене спеціально для журналу.

Розділ 3. «На межі. Чесна розмова про те, що зникає з мапи України» (с. 16–19). Третій тематичний блок – найгостріший за змістом. Він звертається до екологічних наслідків повномасштабного вторгнення та проблеми зникнення рідкісних видів, поєднуючи публіцистичну силу з документальною точністю.

Стаття «Природа під вогнем» аналізує масштаби екологічних збитків, завданих Україні внаслідок бойових дій. Матеріал охоплює забруднення ґрунтів і водойм, пожежі на природних територіях, катастрофу після підриву Каховської ГЕС, загибель морських ссавців у Чорному морі та стан природно-заповідного фонду. Текст обґрунтовує поняття «екоцид» і звертає увагу на міжнародний вимір відповідальності за екологічні злочини.

Стаття «Їх залишилося мало» досліджує ситуацію з рідкісними видами флори і фауни України, що перебувають на межі зникнення. Матеріал поєднує загальну статистику втрат із конкретними прикладами найбільш уразливих

видів – хижих птахів, великих ссавців Карпат і Полісся, диких орхідей. Водночас текст фіксує і позитивний контрапункт: природоохоронну роботу громадських організацій та здатність природи до відновлення за умов, що це відновлення не блокує людина.

2.2. Обсяг та наклад видання

Журнал «Дихай» спроектовано як художньо-публіцистичне видання, технічні параметри якого відповідають стандартам сучасної глянцевої преси і водночас ураховують специфіку студентського медіапроєкту.

Видання розгорнуто на 18 сторінках основного повноколірного контенту формату А5 із додаванням обкладинки. Обраний формат є оптимальним для аудиторії, яка цінує компактність і мобільність: журнал зручно читати як у друкованому вигляді, так і у цифровій версії на екрані. Обсяг 18 сторінок дозволяє збалансовано розмістити три тематичні розділи по два матеріали в кожному, не перевантажуючи при цьому увагу читача.

Друк видання є повноколірним, що забезпечує точну передачу природної кольорової гами: землястих, зелених, охристих і глибоких синіх відтінків, які становлять основу візуальної концепції «Дихай». Обкладинка журналу виконана на папері підвищеної щільності. Для захисту від механічних пошкоджень та надання виданню завершеного вигляду заплановане застосування глянцевої або матової ламінації.

Експериментальний наклад пілотного випуску – 5 примірників. Такий обсяг є достатнім для презентації медіапродукту на кафедрі журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, подання примірників до бібліотеки університету й тестування реакції цільової аудиторії.

2.3. Ідейно-смісловий задум

Ідейно-сміслове ядро журналу «Дихай» формується навколо простої, але ємкісної ідеї: природа України – це не абстрактна цінність і не привід для декларацій, а живий, конкретний, вразливий і прекрасний світ, про який можна й потрібно говорити чесно.

Назва «Дихай» функціонує як програмний слоган і водночас як тонка метафора. Вона звертається до читача особисто, пропонуючи зупинитися, відчувати, усвідомити. Дихати – це бути присутнім. Не відводити погляду. Не споживати природу, а перебувати в ній. І водночас визнавати, що повітря, яким ми дихаємо, може стати коротшим, якщо не захистити те, що його виробляє.

Задум видання полягає в тому, щоб подолати дистанцію між «екологічним порядком денним» і живим читацьким досвідом. Журнал не агітує і не лякає. Він показує. Водоспад, який досі не перетворився на туристичну атракцію. Жінку, яка вирощує спаржу і вірить у майбутнє. Дельфінів, яких більше немає в Чорному морі. Орхідеї, що ростуть лише в одному місці на карті і більше не можуть відступити.

Смістова структура трьох розділів не є випадковою. Вона рухається від можливості (екотуризм як відповідальний вибір) через дію (повернення до землі як особистісний акт) до відповідальності (те, що зникає, – вже не лише природа, а частина того, ким ми є). Це своєрідна траєкторія читацького досвіду: від насолоди – через усвідомлення – до відповідальності.

«Дихай» не є журналом катастроф і не є журналом ілюзій. Він прагне посісти місце між цими полюсами – там, де живе чесна журналістика: бачити складне без відчаю і бачити прекрасне без наївності.

2.4. Специфіка аудиторії та візуальна концепція

Медіапродукт «Дихай» орієнтований на свідому молодіжну аудиторію: молодь і молодих фахівців віком від 18 до 35 років, які живуть у містах, але відчують потребу у зв'язку з природою. Це люди, які подорожують Україною, цікавляться органічними продуктами та темою сталого розвитку, стежать за

екологічними новинами і хочуть більше – не тривоги, а розуміння. Читач «Дихай» – це людина, яка готова до глибокої розмови, але не хоче академічного тексту. Вона шукає особисте, конкретне і чесне.

Ця аудиторія поєднує чутливість до візуального і вимогливість до змісту. Тому концепція видання розроблялася як органічна рівновага між естетикою і журналістикою.

Візуальну концепцію журналу вибудовано на ідеї природної автентичності. На протигагу перенасиченому, яскравому дизайну більшості глянцевиx видань, «Дихай» обирає мову природних тонів, чистих форм і виразних просторів. Основна кольорова гама – землясті, теракотові, оливкові, глибокі зелені відтінки, що асоціюються з ґрунтом, листям, деревами і водою. Окремі акценти можуть бути виразними, але не кричущими.

Ілюстрації журналу – переважно природна фотографія: пейзажі, деталі рослин і тварин, портрети людей у природному середовищі. Це не постановочні кадри, а живі образи, що передають автентичність конкретних місць і конкретних людей. Такий підхід безпосередньо кореспондує із редакційною позицією: природа як вона є, а не якою її хочуть побачити.

Типографіка видання поєднує читабельність із характером. Основний текст набрано у зручному для читання кеглі, заголовки – виразні, але не претензійні. Верстка спирається на принцип «повітря»: текст не тисне на читача, сторінка дихає разом із темою, яку вона пропагує.

Отже, «Дихай» є виданням, у якому форма і зміст не лише взаємоузгоджені, а промовляють однією мовою – мовою уважності, чесності й поваги до живого.

III. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросчук О. Художнє оформлення поезійних збірок: методи і техніки. *Літературознавчі праці*. 2018. С. 67–73.
2. Богданович В. Ілюстрація в поетичних виданнях: сучасні тенденції. *Мистецтво України*. 2020. С. 112–118.
3. Василенко М. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=rozdily&> (дата звернення: 02.02.2026).
4. Давиденко Л. Ф. Засоби художньої виразності: традиції та інновації. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Мелітополь, 2014. С. 115–118.
5. Дроботенко В. Взаємозв'язок аудиторних очікувань і медіапрактики. *Українська журналістика: умови формування та перспективи розвитку*: збірник наукових праць. Черкаси, 2007. С. 319–322.
6. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості. Львів: ПАІС, 2004. 316 с.
7. Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа. *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. Львів, 2019. Вип. 46. С. 297–303.
8. Карпенко В. Газетні жанри як комунікативні форми журналістики: текст лекції для студентів Ін-ту журналістики. Київ: Інститут журналістики, 2002. 37 с.
9. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 120 с.
10. Лешко У. Типологія жанрів інтернет-журналістики: теоретичні аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. Львів, 2018. Вип. 44. С. 246–253.

11. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України: [офіційний вебсайт]. URL: <https://merg.gov.ua> (дата звернення: 05.05.2026).
12. Мальва Озерна: [вебсайт садиби]. URL: <https://malva-ozerna.com.ua> (дата звернення: 07.05.2026).
13. National Geographic: [вебсайт]. URL: <https://nationalgeographic.com> (дата звернення: 04.05.2026).
14. OLX Недрухомість. Аналітика ринку нерухомості 2025: [вебсайт]. URL: <https://www.olx.ua/uk/nedvizhimost/> (дата звернення: 08.05.2026).
15. Orion Magazine: [вебсайт]. URL: <https://orionmagazine.org> (дата звернення: 04.05.2026).
16. Панчук О. Інтерв'ю для журналу «Дихай». Записано 2025 р. Особистий архів авторки.
17. Платформа «Екодія»: [вебсайт]. URL: <https://ecoaction.org.ua> (дата звернення: 06.05.2026).
18. Червона книга України: [офіційний вебсайт]. URL: <https://redbook-ua.org> (дата звернення: 06.05.2026).
19. Яблунева садиба: [вебсайт садиби]. URL: <https://yabluneva.com.ua> (дата звернення: 07.05.2026).
20. Яновська Г. Екологія і ЗМІ: принципи екологічної журналістики. *Медіакритика*. 2019. № 3. С. 44–49.

IV. МАКЕТ ЖУРНАЛУ «ДИХАЙ»

журнал про природну спадщину України

«Земля не дає миттєвого результату. Але працювати на ній зараз — велика цінність»

— Олена Панчук, амбасадорка спаржі

2026